

Başvuru Numarası : 2024/2610
Toplantı Tarihi/Sayısı : 18.09.2025/248
Karar Numarası : 2025/618
Başvuran : A.H.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Kırşehir Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü
Muhatap Vekili : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURU KONUSU

1. Başvuru, başvuranın down sendromu tanılı çocuğu için talep edilen kolaylaştırıcı kişinin muhatap tarafından okula kabul edilmemesinin ve eğitim öğretim yılı devam ederken çocuğunun evde eğitim hizmetine yönlendirilmesinin engellilik temelinde ayrımcılık oluşturduğu iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle:

- a. Çocuğunun down sendromu tanılı kaynaştırma öğrencisi olduğunu, çocuğu için Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi tarafından tanzim edilen 31/10/2023 tarihli ve ... sayılı Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporu (ÇÖZGER) ve Kırşehir Rehberlik ve Araştırma Merkezi (RAM) tarafından düzenlenen 18/3/2024 tarihli ve ... karar sayılı Destek Eğitim Raporu bulunduğunu,
- b. Çocuğunun 2024-2025 eğitim öğretim yılında ... İlkokuluna bağlı anaokulunda eğitimine devam etmekte olduğunu, çocuğunun akademik ve sosyal gelişimi için Okul İdaresine kolaylaştırıcı kişi tutmak istediğini belirttiğini,
- c. Okul İdaresinin, kolaylaştırıcı kişi hakkında bilgi sahibi olmadığını ve bu sebeple İl Millî Eğitim Müdürlüğünden görüş isteyeceklerini kendisine ilettiğini,
- ç. Millî Eğitim Bakanlığından gelen görüş yazısı doğrultusunda çocuğu için kolaylaştırıcı kişi talebinin Okul İdaresi tarafından kabul edilmediğini,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr
İnternet Adresi : http://www.tihek.gov.tr/

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

- d.** Her ne kadar kolaylaştırıcı kişi uygulaması yalnızca otizm spektrum bozukluğu olan öğrenciler için geçerli olsa da devletin tüm çocukların üstün yararını korumak için makul düzenlemeler yapmakla yükümlü olduğunu,
- e.** Kolaylaştırıcı kişi uygulamasının yalnızca otizm spektrum bozukluğu olan öğrenciler için geçerli olmasının özel gereksinimli öğrenciler arasında ayrımcılığa neden olduğunu ve fırsat eşitsizliğine yol açtığını,
- f.** Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna (TİHEK) yapılan bir başvuruda down sendromlu bir öğrencinin kolaylaştırıcı kişinin okula alınmaması sebebiyle Kurum tarafından ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine karar verildiğini, Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından da bir tavsiye kararı alınarak kolaylaştırıcı kişi uygulamasının tüm engel gruplarına yayılması gerektiğine karar verildiğini,
- g.** Muhatap tarafından kolaylaştırıcı kişi talebinin kabul edilmemesinin ayrımcılık yasağına aykırılık teşkil ettiğini iddia etmektedir.

3. Muhatap tarafından sunulan yazılı görüş yazısında özetle:

- a.** MEBBİS-RAM Modülü'nün incelemesi neticesinde 18/3/2024 tarihinde eğitsel değerlendirme ve tanılması yapılan öğrencinin dil-konuşma güçlüğü, hafif düzeyde zihinsel yetersizlik, süregelen hastalık ve bedensel yetersizlik tanılarıyla "Evde eğitim" hizmetine yönlendirildiği,
- b.** Çocuk için 2024-2025 ders yılına ilişkin herhangi bir eğitsel değerlendirme ve tanılamanın yapılmadığının tespit edildiği,
- c.** Kolaylaştırıcı kişi uygulamasından tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları yoluyla eğitim gören öğrencilerin yararlandığı,
- ç.** Bakanlıkça kolaylaştırıcı kişi uygulamasının kapsamının tüm tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden öğrencilerin faydalanmasına imkân verecek şekilde yeniden düzenlendiği belirtilmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan görüş yazısında başvuran özetle:

- a.** Çocuğunun 2021-2023 arasında okul öncesi eğitimini Kırşehir Eğitim Araştırma Hastanesinden alınmış olan ve evde eğitim almasını zaruri/uygun gören iki yıllık sağlık raporu ve Kırşehir RAM değerlendirmesi sonucunda Kırşehir Valiliği Özel Eğitim Hizmetleri Kurulunun 8/11/2021 tarihli ve ... karar numaralı raporu doğrultusunda evde tamamladığını,
- b.** 2024-2025 eğitim öğretim yılı için adrese dayalı kayıt sistemi doğrultusunda çocuğunun kaydının ... İlkokulunda yer alan bir ana sınıfına yapıldığını, okulun talebi üzerine yeni bir rapor almak için Kırşehir RAM'a başvurduğunu, RAM tarafından yeniden tanılamanın gerekmediğinin ve mevcut Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu kararının geçerli olduğunun belirtildiğini, bunun üzerine raporun elden teslim alınarak okula verildiğini,
- c.** Ana sınıfı öğretmeninin çocuğunun okulda eğitimine karşı çıkması ve ilgi göstermemesi sebebiyle çocuğunun okula devam edemediğini, sonrasında çocuğunun kaydını istemeyerek de olsa ... İlkokuluna almak zorunda kaldığını,
- ç.** Bir süre sonra çocuğu için kolaylaştırıcı kişi talebiyle Okul İdaresine başvurduğunu ancak okul müdürü tarafından kolaylaştırıcı kişinin okula alınmadığını ve okuldan uzaklaştırıldığını, bu sebeple İl Millî Eğitim Müdürlüğüne, Kırşehir RAM'a ve Okul İdaresine dilekçeler yazdığını,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

d. 30/12/2024 tarihinde muhatap Okul İdaresi tarafından kendisine bir yazı ileildiğini, söz konusu yazıda çocuğunun evde eğitim programından faydalanması gerektiğine dair Kırşehir RAM tarafından düzenlenen raporun ve Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu kararının olması sebebiyle çocuğunun okula alınmayacağını ve okulda eğitimine devam edemeyeceğinin bildirildiğini, çocuğunun evde eğitim almasına ilişkin bir raporun olduğunu kendisine iletilen dilekçe ile öğrendiğini, bahse konu Kırşehir RAM raporu ve Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu kararı için çocuğun velisi olarak kendisinin rızasının alınmadığını ve kendisine haber verilmediğini iddia etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesi:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." hükmünü haizdir.

6. Anayasa'nın "Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi" başlıklı 42'nci maddesine göre:

"Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir. (...) Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır. (...)"

7. Milli Eğitim Temel Kanunu'nun "Genellik ve eşitlik" başlıklı 4'üncü maddesinde:

"Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet, engellilik ve din ayırımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz." hükmü yer almaktadır.

8. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu

Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) ve (f) bentlerinde:

"(1) Bu Kanunun uygulanmasında; d) Doğrudan ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi, f) Engelli: Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duysal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit şartlarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre şartlarından etkilenen bireyi (...) ifade eder." hükümleri yer almaktadır.

9. Mezkûr Kanun'un "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesi:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. (...) (4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür." hükmünü haizdir.

10. 6701 sayılı Kanun'un "Ayrımcılık türleri" başlıklı 4'üncü maddesi uyarınca:

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

“Bu Kanun kapsamına giren ayrımcılık türleri şunlardır: a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık. (...)”

11. 6701 sayılı Kanun'un “Ayrımcılık yasağının kapsamı” başlıklı 5’inci maddesi:

“(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar. (2) Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerin planlanması, sunulması ve denetlenmesinden sorumlu olan kişi ve kurumlar, farklı engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almakla ve makul düzenlemelerin yapılmasını sağlamakla yükümlüdür. (...)” hükmünü haizdir.

12. Mezkûr Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin ilgili bölümünde:

“Kurumun görevleri şunlardır: (g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. (...)” hükmü yer almaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

13. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrası “Ayrımcılık yasağı ihlalinin zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.” hükmünü haizdir. Aynı maddenin ikinci fıkrasına göre: “İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep ederler. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi halinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hallerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.” Başvuranın dilekçesinden, 6701 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden engellilik temeli ile bağlantılı olarak ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiasında bulunduğu anlaşılmaktadır. Başvuran tarafından muhataba yapılan başvuru kapsamında muhatapın başvurana iletmış olduğu cevap dilekçesi, başvuru dilekçesi ile birlikte Kurumumuza sunulmuştur. Bu doğrultuda 6701 sayılı Kanun’un 17’nci maddesinin ikinci fıkrasında aranan ilgili tarafa başvuru şartının yerine getirildiği değerlendirilen başvurunun, Kurumumuzca esas incelemesi yapılabilecek bir başvuru olduğu kanaatine varılmıştır.

14. Ayrımcılık yasağı, uluslararası insan hakları hukukunun temelinde yer almakta ve pek çok uluslararası insan hakları sözleşmesinde özel olarak düzenlenmektedir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 2’nci maddesi: “Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayrım gözetmeksizin bu Beyanname ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir.” hükmünü haizdir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 14’üncü maddesine göre ise “Bu Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.”

15. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında ayrımcılık; objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak olarak tanımlanmıştır (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No: 36042/97, 11/06/2002, para. 48 ve AİHM, *Okpysz/Almanya*, B. No: 59140/00, 25/10/2005, para. 33). Ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediğini değerlendirmek için öncelikle ayrımcılığa neden olduğu iddia edilen işlemin ya da eylemin amacı ile sonucu arasındaki ilişkiye bakmak gerekmektedir. AİHM kararlarına göre, "muameledeki farklılık, objektif ve makul bir gerekçeye sahip değilse" ya da "meşru bir amaç" izlenmemişse ayrımcılık söz konusudur (AİHM, *Abdulaziz, Cabales ve Balkandali/Birleşik Krallık*, B. No. 9214/80; 9473/81; 9474/81, 25/05/1985, para.72).

16. Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin (EHİS) 2'nci maddesine göre engelliliğe dayalı ayrımcılık "... siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni veya başka herhangi bir alanda insan hak ve temel özgürlüklerinin tam ve diğerleri ile eşit koşullar altında kullanılması veya bunlardan yararlanılması önünde engelliliğe dayalı olarak gerçekleştirilen her türlü ayırım, dışlama veya kısıtlamayı ve makul düzenlemelerin gerçekleştirilmemesini kapsamaktadır." Engelliliğe dayalı ayrımcılık, 7/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde de benzer şekilde tanımlanmıştır. Ayrıca mezkûr Kanun'un "Ayrımcılık" başlıklı 4/A maddesi ile EHİS'in 5'inci maddesinde engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılık yasaklanmış, eşitliği sağlamak ve ayrımcılığı ortadan kaldırmak amacıyla engelli bireylere yönelik makul düzenleme yapılması konusunda tedbirlerin alınması gerektiği öngörülmüş ve engelli bireylerin hak ve özgürlüklerden tam ve eşit olarak yararlanmasını sağlamaya yönelik alınacak özel tedbirlerin ayrımcılık olarak değerlendirilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

17. Ulusal düzenlemeler kapsamında engelliliğe dayalı ayrımcılık yasağı ise, başta 1982 Anayasası olmak üzere 7/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ve 6701 sayılı Kanun ile güvence altına alınmıştır. Kamusal makamların engelli bireylerin ekonomik ve toplumsal bakımdan belirli bir yaşam standardına erişiminin sağlanması yönünden tedbirler alması gerekmektedir. Engellilerin tüm insan haklarını ve temel özgürlüklerini diğerleriyle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlayacak düzenlemelerin olması ve Anayasa'nın 10'uncu maddesinin de bu bağlamda yorumlanması gerekmektedir. Bu anlamda devletin engelli kişilerin özel ihtiyaçları dikkate alınarak diğer bireylerle eşit şekilde yaşayabilmelerine yönelik pozitif yükümlülüğü bulunmaktadır. Nitekim ulusal ve uluslararası düzenlemelerde engelli bireylerin ayrımcı muameleye karşı korunması konusunda bir mutabakatın bulunduğu görülmektedir (AYM, *Sevda Yılmaz*, B. No: 2017/37627, 2/3/2023, para. 67).

18. 5378 sayılı Kanun'da engelliliğe dayalı ayrımcılık yapılamayacağı ve ayrımcılıkla mücadelenin engellilere yönelik politikaların temel esası olduğu ve engellilerin bağımsız yaşayabilmeleri ve topluma tam ve etkin katılımları için erişilebilirliğin sağlanmasının esas olduğu genel ilkeler arasında yer almaktadır.

19. Somut olayda başvuran; çocuğunun down sendromu tanılı kaynaştırma öğrencisi olduğunu, çocuğunun akademik ve sosyal gelişimi için kolaylaştırıcı kişi tutmak istediğini ancak Okul İdaresi tarafından bu isteğinin kabul edilmeyerek kolaylaştırıcı kişinin okula alınmadığını ve bu durumun engellilik

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini iddia etmektedir. Başvurunun eğitim hizmetine ilişkin olması sebebiyle eğitim hakkına ilişkin ulusal ve uluslararası düzenlemelerden bahsetmek gerekmektedir.

20. Uluslararası insan hakları hukuku bağlamında eğitim hakkı; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne (AİHS) Ek 1 No'lu Protokol, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi (ESKHS), Çocuk Hakları Sözleşmesi (ÇHS) ile EHİS tarafından güvence altına alınmış temel bir haktır. AİHS'e Ek 1 No'lu Protokol'ün "Eğitim hakkı" başlıklı 2'nci maddesine göre "Hiç kimse eğitim hakkından yoksun bırakılamaz. (...)"

21. ESKHS'nin 13'üncü maddesinin birinci fıkrasına göre "Bu Sözleşme'ye Taraf Devletler, herkesin eğitim görme hakkına sahip olduğunu kabul ederler. (...)"

22. EHİS'in "Eğitim" başlıklı 24'üncü maddesine göre "1. Taraf Devletler engellilerin eğitim hakkını tanır. Taraf Devletler, bu hakkın fırsat eşitliği temelinde ve ayrımcılık yapılmaksızın sağlanması için eğitim sisteminin bütünleştirici bir şekilde her seviyede engellileri içine almasını ve ömür boyu öğrenim imkânı sağlar. Bunun için aşağıdaki hedefler gözetilmelidir: (a) İnsan potansiyelinin, onur ve değer duygusunun tam gelişimi ve insan haklarına, temel özgürlüklere ve insan çeşitliliğine saygı duyulmasının güçlendirilmesi; (b) Engellilerin; kişiliklerinin, yeteneklerinin, yaratıcılıklarının, zihinsel ve fiziksel becerilerinin potansiyellerinin en üst derecesinde gelişiminin sağlanması; (c) Engellilerin özgür bir topluma etkin bir şekilde katılımlarının sağlanması. 2. Taraf Devletler bu hakkın yaşama geçirilmesi için aşağıda belirtilenleri sağlar: (a) Engelliler engelleri nedeniyle genel eğitim sisteminden dışlanmamalı ve engelli çocuklar engelleri nedeniyle parasız ve zorunlu ilk ve orta öğretim olanaklarının dışında tutulmamalıdır; (b) Engelliler yaşadıkları çevrede bütünleştirici, kaliteli ve parasız ilk ve orta öğretime diğer bireylerle eşit olarak erişebilmelidir; (c) Bireylerin ihtiyaçlarına göre makul düzenlemeler yapılmalıdır; (d) Engellilerin genel eğitimden etkin bir şekilde yararlanabilmeleri için genel eğitim sistemi içinde ihtiyaç duydukları desteği almalıdır; (e) Engellilere yönelik bireyselleştirilmiş etkin destekleyici tedbirler, engellilerin tam katılımı hedefine uygun olarak, akademik ve sosyal gelişimi artırıcı ortamlarda sağlanmalıdır. (...)"

23. ÇHS'nin 23'üncü maddesinde Taraf Devletlerin, zihinsel ya da bedensel engelli çocukların saygınlıklarını güvence altına alan, özgüvenlerini geliştiren ve toplumsal yaşama etkin biçimde katılmalarını kolaylaştıran şartlar altında eksiksiz bir yaşama sahip olmalarını kabul ettikleri düzenlenmiştir.

24. Ulusal hukuk kapsamında ise eğitim hakkı Anayasa'nın 42'nci maddesinde ve 24/6/1973 tarihli ve 14574 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile koruma altına alınmıştır. Mezkûr Kanun'un "Türk Milli Eğitiminin Temel İlkeleri" konulu ikinci bölümünün "Genellik ve eşitlik" başlıklı 4'üncü maddesi şöyledir: "Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet, engellilik ve din ayırımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz."

25. 7/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un 3'üncü ve 15'inci maddelerinde de EHİS ile paralel biçimde engellilik temelinde ayrımcılık tanımına yer verilmiş olup hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim almasının engellenemeyeceği ve genel eğitim sistemi içinde engellilerin her seviyede eğitim almasını sağlayacak bütünleştirici planlamalara yer verilmesi gerektiği düzenlenmiştir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

26. Çocuk Hakları Komitesine (ÇHK) göre “Engelli çocuklar, diğer tüm çocuklarla aynı eğitim hakkına sahiptir ve bu haktan herhangi bir ayrımcılığa maruz kalmadan ve Sözleşme’de öngörüldüğü şekilde fırsat eşitliği temelinde yararlanmalıdır. Bu amaçla, ‘çocuğun kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve fiziksel becerilerinin tam potansiyeline ulaşacak şekilde geliştirilmesini’ teşvik etmek için engelli çocukların eğitime etkin erişimi sağlanmalıdır.” (ÇHK, Genel Yorum: 9 (2006) Engelli Çocukların Hakları, para. 62). Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesinin (ESKHK) 5 No’lu Genel Yorumu’nda da “Devletler, (...) engellileri, engelli olmayan diğer öğrencilerle aynı eğitim seviyesine getirecek desteğin sağlanmasını güvence altına almalıdır.” ifadelerine yer verilmektedir (ESKHK, Genel Yorum No: 5 (1994), Engelliler, para. 35)
27. Dosya kapsamında başvuran tarafından sunulan belgelerden, Hacettepe Üniversitesi İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi tarafından tanzim edilen 31/10/2023 tarihli ve ... sayılı ÇÖZGER’de çocuğun hareket gelişimi alanı, dil-konuşma-iletişim gelişimi alanı ve bilişsel gelişim alanında özel gereksinimi ve kalıtsal-doğmalık hastalıklar alanında özel koşul gereksinimi olduğu ve raporun iki yıl süre ile geçerli olduğu anlaşılmıştır.
28. Ayrıca Kırşehir RAM Özel Eğitim ve Değerlendirme Kurulu tarafından çocuk için 18/3/2024 tarihli ve ... karar sayılı Destek Eğitim Raporu hazırlandığı ve raporun 27/3/2025 tarihine kadar geçerli olduğu anlaşılmıştır. Raporun “Eğitsel Değerlendirme ve Tanı” bölümünde “Dil ve Konuşma Güçlüğü, Hafif Düzeyde Zihinsel Yetersizlik, Süregelen Hastalık ve Bedensel Yetersizlik” ifadeleri yer almaktadır. “Önerilen Destek Eğitim Programları” kısmında ise “21/04/2021 tarih ve ... sayılı TTKB Kararı ile Dil ve Konuşma Bozukluğu Olan Bireyler İçin Destek Eğitim Programı doğrultusunda, Dil, Konuşma Sesi, Motor Konuşma, 21/04/2021 tarih ve ... sayılı TTKB Kararı ile Zihin Yetersizliği Olan Bireyler İçin Destek Eğitim Programı doğrultusunda, Dil, İletişim ve Oyun, Erken Matematik, Öğrenmeye Destek modüllerini içeren destek eğitimi programı(lar)ndan yararlanması.” ibareleri yer almaktadır.
29. Başvuru dilekçesi ekinde başvuran tarafından ... Okulu Müdürlüğüne ve Kırşehir İl Millî Eğitim Müdürlüğüne hitaben yazılmış dilekçeler de yer almaktadır. Söz konusu dilekçelerde başvuranın; sınıf içinde ve dışında çocuğuna yardımcı olması için bir kolaylaştırıcı kişinin çocuğuna refakat edeceğini bildirerek kolaylaştırıcı kişinin okulda bulunmasının sağlanmasını ve bu durum hakkında resmî bir karar alınarak tarafına tebliğ edilmesini talep ettiği görülmektedir.
30. Başvuranın bu talebi doğrultusunda 16/10/2024 tarihli ve ... sayılı yazı ile muhatap Okul İdaresinin Millî Eğitim Bakanlığından görüş talep ettiği ve Bakanlık tarafından 5/11/2024 tarihli ve ... sayılı yazı ile Okul İdaresine görüş sunulduğu anlaşılmaktadır. Başvuran tarafından Kurumumuza sunulan 5/11/2024 tarihli ve ... sayılı yazıda Bakanlık tarafından; MEBBİS-RAM Modülü’nün incelemesi neticesinde 18/3/2024 tarihinde eğitsel değerlendirme ve tanılaması yapılan öğrencinin dil-konuşma güçlüğü, hafif düzeyde zihinsel yetersizlik, süregelen hastalık ve bedensel yetersizlik tanılarıyla evde eğitim hizmetine yönlendirildiği, 2024-2025 ders yılına ilişkin herhangi bir eğitsel değerlendirme ve tanılamasının yapılmadığının tespit edildiği, kolaylaştırıcı kişi hizmetinin tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları yoluyla eğitimlerine devam eden otizm spektrum bozukluğu olan öğrencilere sunulmakta olduğu ve konu ile ilgili olarak gerçekleştirilecek iş ve işlemlerin bu doğrultuda yürütülmesi gerektiği Okul İdaresine bildirilmiştir. Başvuran, Okul İdaresinin bu yazı doğrultusunda çocuğu için kolaylaştırıcı kişinin okulda bulunmasını kabul etmediğini iddia etmektedir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

31. Başvuranın iddialarına ilişkin olarak muhataptan alınan yazılı görüşte özetle; MEBBİS-RAM Modülü'nün incelemesi neticesinde 18/3/2024 tarihinde eğitsel değerlendirme ve tanınması yapılan öğrencinin dil konuşma güçlüğü, hafif düzeyde zihinsel yetersizlik, süregelen hastalık ve bedensel yetersizlik tanılarıyla "Evde eğitim" hizmetine yönlendirildiği, çocuk için 2024-2025 ders yılına ilişkin herhangi bir eğitsel değerlendirme ve tanılamanın yapılmadığı, kolaylaştırıcı kişi uygulamasından ise tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme uygulamaları yoluyla eğitim gören tüm öğrencilerin yararlandığı ifade edilmiştir.
32. Muhatap tarafından başvuranın başvuru dilekçesine karşı sunulan 24/12/2024 tarihli cevap yazısının ekinde Kırşehir RAM tarafından Kırşehir İl Millî Eğitim Müdürlüğüne yazılan 7/6/2024 tarihli ve ... sayılı yazı da yer almakta olup ilgili yazıda; Kırşehir RAM tarafından incelemeye alınan öğrenciler hakkında düzenlenen Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu raporlarının yazı ekinde sunulduğu ve listede yer alan öğrencilerin gerekli eğitim programlarından faydalanabilmesi için Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu tarafından karar alınması gerektiği belirtilmektedir. Listedeki başvuranın çocuğu hakkında düzenlenen 18/3/2024 tarihli ve ... karar sayılı Yönlendirme Raporu da yer almaktadır. Söz konusu raporun "Önerilen Özel Eğitim Hizmeti" bölümünde "Yapılan eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucuna göre: Evde Eğitim Hizmetinden yararlanması." ifadesinin yer aldığı görülmektedir. Raporun "Yönlendirme Kararı" kısmında ise "Yukarıda kimlik bilgileri belirtilen bireyin; yapılan inceleme, gözlem ve değerlendirme sonuçlarına göre, Evde Eğitimden yararlanmasına oybirliğiyle/oyçokluğuyla karar verilmiştir." ibaresi yer almaktadır.
33. Muhatap tarafından ayrıca Kırşehir Valiliği Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu tarafından alınan 7/6/2024 tarihli ve ... sayılı karar da Kurumumuza iletilmiştir. Söz konusu kararda başvuranın çocuğu hakkında evde eğitim programından faydalanması yönünde karar alındığı görülmektedir.
34. Kolaylaştırıcı kişinin okula kabul edilmemesinin ardından 28/11/2024 tarihinde başvuran tarafından Kurumumuza yapılan başvuruya karşı muhatabın cevabı 25/12/2024 tarihinde Kurumumuza ulaşmıştır. 6701 sayılı Kanun'un "İhlal incelemeleri" başlıklı 18'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Kurum, ihlal iddiasına muhatap olan taraftan yazılı görüşünü sunmasını ister. Yazılı görüş, istemin tebliğinden itibaren on beş gün içinde Kuruma ulaştırılır. Yazılı görüş, başvuran kişiye tebliğ edilerek, görüşünü tebliğden itibaren en geç on beş gün içinde Kuruma sunması istenir. (...)" hükmü uyarınca muhatabın sunmuş olduğu yazılı görüş başvurana tebliğ edilmiştir.
35. 27/1/2025 tarihinde muhatabın görüşüne karşı başvuranın yazılı görüşü Kurumumuza sunulmuştur. Söz konusu yazılı görüş yazısında başvuran, 30/12/2024 tarihinde Okul İdaresi tarafından kendisine gönderilen yazı ile çocuğunun evde eğitim programından faydalanması gerektiğine dair raporun olması sebebiyle çocuğunun okulda eğitimine devam edemeyeceğinin bildirildiğini ifade etmektedir. Okul İdaresi tarafından başvurana iletilen 30/12/2024 tarihli ve ... sayılı yazıda, başvuranın çocuğunun Kırşehir RAM tarafından hazırlanan rapor ve Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu tarafından alınan karar uyarınca evde eğitim programında faydalanması gerektiği belirtilmiş ve "Okulumuzda kayıtlı bulunan öğrencinizin bu karara göre örgün eğitime devam etmesi mümkün değildir. Şayet çocuğunuzun Kaynaştırma-Bütünleştirme Yoluyla Eğitim almasını istiyorsanız, Kırşehir Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne yeniden tanılama için başvuru yapmanız gerekmektedir" ifadelerine yer verilmiştir. Başvuran, çocuğunun evde eğitim almasına ilişkin bir raporun olduğunu kendisine iletilen bu yazıyla öğrendiğini, bahse konu RAM

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

raporu ve Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu kararı için çocuğun velisi olarak kendisinin rızasının alınmadığını ve kendisine haber verilmediğini iddia etmektedir.

36. Başvuru konusu olayda ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediğine ilişkin bir değerlendirmede bulunmadan önce kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamalarını, eğitsel değerlendirme ve tanılama ile ilgili işlemleri, evde eğitim ve kolaylaştırıcı kişi uygulamalarını incelemek gerekmektedir.

37. Eğitsel değerlendirme ve tanılama; eğitsel amaçla bireyin tüm gelişim alanındaki özelliklerinin, akademik disiplin alanlarındaki yeterliliklerinin ve eğitim ihtiyaçlarının belirlenerek en az sınırlandırılmış eğitim ortamına ve özel eğitim hizmetine karar verilmesi sürecidir (Kocasinan Rehberlik ve Araştırma Merkezi, Eğitsel Değerlendirme ve Tanılama Nedir?, s.2). Eğitsel değerlendirme, tarama, tanılama, bir programa uygunluk kararının verilmesi, BEP geliştirme, program amaçlarını belirleme ve amaçların gerçekleştirilmesi için strateji belirleme, uygulanan program sonucunda öğrencinin gelişiminin belirlenmesi amacıyla pek çok farklı süreçte kullanılmaktadır (Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Ram-Okul Projesi Eğitsel Değerlendirme ve Tanılama Öğretmenler İçin Bilgilendirme Kitapçığı, s.9). Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Eğitsel değerlendirme ve tanılama esasları" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca "Bireylerin eğitsel değerlendirmesi ve tanılaması ile ilgili iş ve işlemler RAM'larda oluşturulan özel eğitim değerlendirme kurulu tarafından yapılır." RAM tarafından gerçekleştirilen değerlendirme sonucunda bireyin eğitim ihtiyacına yönelik öneride bulunulmakta, öğrencinin alması gereken destek eğitim hizmetinin türüne ve süresine karar verilmekte ve Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu düzenlenmektedir. Sonrasında İl/İlçe Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu tarafından özel eğitime ihtiyacı olan bireyin Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu doğrultusunda uygun resmî okul veya kuruma yerleştirilmesi sağlanmaktadır.

38. Kırşehir RAM tarafından yapılan eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucunda hazırlanan 18/3/2024 tarih ve ... karar sayılı Destek Eğitim Raporu ve Yönlendirme Raporu ile Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu kararı doğrultusunda çocuğun evde eğitim hizmetine yönlendirildiği anlaşılmaktadır. Bu kapsamda çocuğun kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamasından faydalanamayacağı değerlendirilmektedir. Zira Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nin 4'üncü maddesi uyarınca kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim uygulamaları, özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademedeki diğer bireylerle karşılıklı etkileşim içinde bulunmalarını ve eğitim amaçlarını en üst düzeyde gerçekleştirmelerini sağlamak amacıyla bu bireylere destek eğitim hizmetleri de sunularak akranlarıyla birlikte tam zamanlı ya da özel eğitim sınıflarında yarı zamanlı olarak verilen eğitimi ifade etmektedir. Evde eğitim hizmeti ise sağlık problemi nedeniyle örgün eğitim kurumlarından doğrudan yararlanamayacak durumda olduğunu sağlık raporu ile belgelendiren okul öncesi, ilkökul, ortaokul ve lise çağındaki özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için evde sunulan eğitim hizmetidir (Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Evde Eğitim Hizmetleri, s.2). Bu doğrultuda başvuranın kolaylaştırıcı kişi talebinin, çocuk için kararlaştırılan destek eğitim türü ile bağlantılı olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

39. Kolaylaştırıcı kişi ulusal mevzuatta yer almamakla birlikte uygulamada kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim alan öğrencilere okulda ve sınıfta öğrenciye destek olmak amacıyla görevlendirilen kişiyi ifade etmektedir. Bu kişiler özel gereksinimli öğrencinin ailesinin teklifi ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) geliştirme biriminin kararı doğrultusunda belirlenmektedir. BEP geliştirme birimi kararı doğrultusunda belirlenen kolaylaştırıcı kişinin ücreti ise özel gereksinimli öğrencinin ailesi tarafından

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

karşılanmaktadır (TİHEK, B. No: 2021/325, K. No: 2022/489, 25/10/2022, para. 19). Başvuran tarafından Kurumumuza yapılan başvuru öncesinde Millî Eğitim Bakanlığının kararı doğrultusunda kolaylaştırıcı kişi uygulamasından yalnızca tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden otizm spektrum bozukluğu tanılı öğrenciler faydalanabilmekteyken, 20/12/2024 tarihli ve ... sayılı Bakanlık Makam Oluru ile kolaylaştırıcı kişi uygulaması tüm tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden öğrencilerin faydalanmasına imkân verecek şekilde yeniden düzenlenmiştir. Bu doğrultuda kolaylaştırıcı kişi uygulamasından faydalanabilecek kişiler, tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden öğrencilerdir.

40. Bu kapsamda çocuk için Kırşehir RAM tarafından yapılan eğitsel değerlendirme ve tanılama sonucunda hazırlanan Yönlendirme Raporu ve Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu kararı doğrultusunda çocuğun tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitime değil, evde eğitim hizmetine yönlendirilmiş olması ve kolaylaştırıcı kişi uygulamasından yalnızca kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden öğrencilerin faydalanabilmesi sebebiyle başvuranın kolaylaştırıcı kişi talebinin muhatap tarafından kabul edilmemesinin ayrımcılık yasağını ihlal etmediği kanaatine varılmıştır. Bununla birlikte çocuk için öngörülen destek eğitim hizmeti kapsamında muhatap Okul İdaresi tarafından gerçekleştirilen işlemlere ilişkin ayrıca bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.

41. Muhatap Okul İdaresi tarafından başvurana gönderilen 30/12/2024 tarihli ve ... sayılı yazıda, çocuğun Kırşehir RAM tarafından hazırlanan rapor uyarınca evde eğitim programından faydalanması gerektiği belirtilmiş ve *“Okulumuzda kayıtlı bulunan öğrencinizin bu karara göre örgün eğitime devam etmesi mümkün değildir. Şayet çocuğunuzun Kaynaştırma-Bütünleştirme Yoluyla Eğitim almasını istiyorsanız, Kırşehir Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğüne yeniden tanılama için başvuru yapmanız gerekmektedir”* ifadelerine yer verilmiştir.

42. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’nin *“Evde eğitim hizmeti”* başlıklı 14’üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca *“Zorunlu öğrenim çağındaki özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerden sağlık problemi nedeniyle en az on iki hafta süreyle örgün eğitim kurumlarından yararlanamayacağı ya da yararlanması durumunda sağlığı açısından risk oluşturacağı Durum Bildirir Sağlık Kurulu Raporu’nda belirtilen öğrencilere velinin yazılı talebi ve Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu ile il veya ilçe özel eğitim hizmetleri kurulunun planlaması doğrultusunda ders yılı içinde evde eğitim hizmeti verilebilir.”* Evde eğitim hizmeti kararı verilebilmesi için öğrencinin sağlık problemi nedeniyle en az on iki hafta süreyle örgün eğitim kurumlarından yararlanamayacağı ya da yararlanması durumunda sağlığı açısından risk oluşturacağının Durum Bildirir Sağlık Kurulu Raporu’nda belirtilmiş olması gerekmektedir. Ancak somut olayda muhatap tarafından evde eğitim kararı alınmasına dayanak teşkil eden bir sağlık kurulu raporunun olduğuna ilişkin bir bilgi ya da belge sunulmamıştır. Çocuk hakkında 31/10/2023 tarihli ve ... sayılı ÇÖZGER bulunmakta olup raporda yalnızca çocuğun hareket gelişimi alanı, dil-konuşma-iletişim gelişimi alanı ve bilişsel gelişim alanında özel gereksinimi ve kalıtsal-doğmalık hastalıklar alanında özel koşul gereksinimi olduğu belirtilmektedir. Söz konusu raporda çocuğun en az on iki hafta süreyle örgün eğitim kurumlarından yararlanamayacağı ya da yararlanması durumunda sağlığı açısından risk oluşturacak bir sağlık problemi olduğuna dair bir ibare yer almamaktadır.

43. Söz konusu madde uyarınca ayrıca evde eğitim hizmeti kararı verilebilmesi için öğrencinin velisinin yazılı talebi de gerekmektedir. Kurumumuza sunmuş olduğu görüş yazısında başvuran; çocuğunun evde

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

eğitim hizmetinden faydalanmasına ilişkin bir raporun olduğunu Okul İdaresinin 30/12/2024 tarihli yazısıyla öğrendiğini, bahse konu RAM raporu ve Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu kararı için çocuğun velisi olarak kendisinin rızasının alınmadığını ve kendisine haber verilmediğini ifade etmektedir.

44. Yapılan bu açıklamaların yanı sıra Okul İdaresi tarafından çocuğun evde eğitim hizmetine yönlendirildiği tarih de ayrıca önem arz etmektedir. Kırşehir RAM tarafından çocuk için hazırlanan ... karar sayılı Destek Eğitim ve Yönlendirme Raporları 18/3/2024 tarihli. Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu tarafından alınan evde eğitim kararı ise 7/6/2024 tarihli. Okul İdaresi tarafından başvurana gönderilen ve çocuğu hakkında evde eğitim hizmetinden faydalanması gerektiği yönünde karar olduğundan bahisle çocuğun örgün öğretime devam etmesinin mümkün olmadığını belirten ... sayılı yazı ise 30/12/2024 tarihli. Okul öncesi eğitim kurumlarına kayıtlar temmuz ayında, eğitim öğretim yılı ise eylül ayında başlamaktadır. 2024-2025 eğitim öğretim yılının 2/9/2024 tarihinde başladığı göz önüne alındığında Okul İdaresinin eğitim öğretim yılının başlamasından yaklaşık dört ay sonra çocuğu evde eğitim hizmetine yönlendirdiği görülmektedir. Çocuğun okula kaydı yapılırken evde eğitim hizmetinden faydalanması gerektiği yönündeki raporlar ile Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu kararının dikkate alınmadığı anlaşılmaktadır. Engeli sebebiyle eğitim hakkından faydalanma bakımından diğer öğrencilere göre daha dezavantajlı bir durumda olan çocuğun planlama eksikliği sebebiyle eğitim ve öğretim yılı devam ederken yapılan değişiklikle okuldan uzaklaştırılmasının ve evde eğitime yönlendirilmesinin, çocuğun eğitim hakkından faydalanmasını daha da zorlaştırdığı değerlendirilmektedir.

45. Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde muhatap Okul İdaresi tarafından evde eğitim hizmetinin yürütülmesinin mevzuatta öngörülen usul ve esaslara uygun olarak gerçekleştirilmediği, eğitim öğretim yılı başında çocuk için gerekli olan eğitim planının hazırlanmadığı ve çocuğun ihtiyacı olan eğitimin gereği gibi sunulmadığı değerlendirilmektedir.

46. Ayrıca Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Özel eğitim hizmetleri kurulunun görevleri" başlıklı 40'ıncı maddesinin (h) bendi uyarınca Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu, "Eğitim ve öğretim yılının başlamasından on iş günü önce evde eğitimi gerekli kılan şartları yeniden değerlendirerek öğrencinin yeni eğitim ve öğretim yılında da evde eğitim hizmetinden yararlanıp yararlanamayacağına karar vermek." ile görevlidir. Söz konusu hüküm uyarınca Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu tarafından eğitim öğretim yılının başlamasında on iş günü önce yapılacak değerlendirme doğrultusunda öğrencinin evde eğitim hizmetinden faydalanıp faydalanmayacağı yönünde karar verilmesi gerekmekte iken bu değerlendirmenin yapıldığına ilişkin bir bilgi ya da belge Kurumumuza sunulmamıştır. Ayrıca Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu ilgili maddenin (ğ) ve (ı) bentleri uyarınca "Özel eğitim değerlendirme kurulu tarafından evde veya hastanede eğitim hizmeti kararının verildiği tarihten itibaren en geç on iş günü içinde bu öğrenciler için eğitim hizmetlerini planlamak" ve "Evde veya hastanede eğitim ile erken çocukluk dönemi eğitimi hizmetlerine ilişkin süreci planlamak ve bu işlemlerin yürütülmesi için il veya ilçe millî eğitim müdürlüğü ile iş birliği yapmak" ile de görevlidir. Ancak somut olayda Kurumumuza iletilen Özel Eğitim Hizmetleri Kurulu Kararı'nda ya da diğer belgelerde çocuk için yapılmış olan bir eğitim hizmeti planlamasının olmadığı görülmektedir.

47. Hem EHİS'in hem de ÇHS'nin önemle vurguladığı hususlardan biri çocuklarla ilgili tüm eylemlerde çocuğun üstün yararının gözetilmesidir. Tüm engelli çocukların fırsat eşitliği temelinde, hiçbir biçimde ayrımcılığa maruz kalmaksızın eğitim hakkına erişebilmeleri için gerekli önlemlerin alınması

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

gerekmektedir (TİHEK, B. No: 2021/325, K. No: 2022/489, 9/8/2022, para. 33). Bu doğrultuda yukarıda açıklanan tüm hususlar birlikte ele alındığında, başvuranın çocuğunun kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim hizmeti kapsamında yer almaması sebebiyle muhatap tarafından kolaylaştırıcı kişi talebinin kabul edilmemesinin ayrımcılık yasağına aykırılık teşkil etmediği; bununla birlikte muhatap tarafından evde eğitim hizmetinin mevzuatta öngörülen usul ve esaslara uygun yürütülmemesi sebebiyle çocuğun eğitim hakkından etkin bir şekilde yararlanmasının ve eğitime diğer öğrencilerle eşit biçimde erişiminin sağlanamadığı değerlendirilmektedir. Bu sebeple somut olayda engelliliğe dayalı olarak ayrımcılık yasağının ihlal edildiği kanaatine varılmıştır.

48. Somut olayda gerçekleşen ayrımcılık yasağı ihlali bakımından; ihlali gerçekleştiren muhatabın hukuki konumu, ihlalin etki ve sonuçlarının ağırlığı ve ayrımcılık yasağı kapsamında korunmak istenen kamusal menfaat göz önünde bulundurularak ihlal konusu eylemle ilgili muhataba 50.000 TL idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞININ İHLAL EDİLDİĞİNE,

B. Muhatap Kırşehir Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü hakkında 50.000,00 TL (ElliBin TL) İDARİ PARA CEZASI UYGULANMASINA,

C. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

Ç. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

18/9/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
II. Başkan

Prof. Dr. Fahrettin ALTUN
Kurul Başkanı
(Görevli)

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi
Av. Fatma ÇINAR
Kurul Üyesi
(Görevli)

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Melahat DEMİR
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dr. ÖmerÇELEN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Tayyip UÇAR
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin: